

אוחזים בו ושל כולם היה, חביב ואהוב. משובת הילדות היתה בינת חייו, והוד והדר שפוכים על מעלליו, על כל מעלליו. מן המפורסמות, שלא היה מחונן בסגולת השיחה והנאום, אך עתה, בהעדרו, נזכר נא בנועם החן של שיחו, ביחידות ובפומבי, עם יחיד ועם רבים. אותו ליבוב מלטף ופעמוני שבקולו, ואותה רהיטות דוהרת, המקצצת במשפטים ובהברות, כטוחן בסברא את הגות האמירה. (כמה הרבה להשתמש ב"סובר" במקום "חושב"), ואף על פי כן, הכל הבינוהו, מלכתחילה הבינוהו, ולא היה הצורך לדבר ברורות, במשפטים קצור בים ומלוטשים, כאנשי הפרקמטיה והשררה. משהו מכובד השיח מצוי גם בסגנון יצירתו, אך צאו וראו, מה השטיפו אשדותיו. הוא, בעל הסגנון הסלעי שבשירתנו, לא בקש לו דרך להקל את חבליהמבע, והוא, מהיחידים מכל יוצריהדור, שלא כתב שורה אחת שלא בעב־רית, מבחן אשר לא עמדו בו רוב הראשונים.

שלם היה, השלם. סטיתו האחת מעצמו, ספוריו. ואין הוא הראשון בכך, והדבר אומר: דרשני, משונה, כמה היה כל ספור חלש שלו כיבוש לו, יותר משיר מובחר שלו. אמיתי היה, האמיתי מעולם לא ידע להסתיר, ומכל שכן להערים, ומכאן אותו כתב־היד, הרחב והנופי, ואותה התתימה הנודעת, שלמרות אריכות השמות נכתבה במשיכה אחת ועוד נשתייר הרבה לקו הנמתח תחתה. ואין כאותו קו אופיני לו. תמיד נשתייר לו מהשפע, כי בכל מקום שמצוי השפע — מצויים השירים.

רוחות, "אמברים" מ"נוף מולדתו" — נשבו בו. הדשן היה אפרו, ועל כן היתה עינו יפה, על כן היתה עינו מאירה, ועל כן לא שלח עטו אל הבקורת והותירה אל הצומקים, אחויה־הכפן. כך הרעב יודע לבקר, והוא לא ידע רעב מעולם, רעב של יצירה. ארובות השמים היו פתוחות לו, שער־העולם מורמים לו, ועל כן מאומה לא היה לו, "אף לא שולחן", והכל היה לו, הדום מלוא התבל. וכל שהתהלך במחיצתו, "על פני מרחבי ים התכלת" — התהלך. עלית בסערה, שאול, בשולי אדרתך כוס יגוננו.

צבי קרול

על פה... ופניו צהלים מחדות־נצחון. הפלגנו בינתים עמוק לתוך היער ועקבות הכביש נעלמו מעינינו, והוא קופץ משיח לשיח, נשען על גבי עצים, מטה אוזן ומקשיב לאילו רחשים אלמים ועיניו רושפות קודרות וכולו אומר שכרון וקסם. וזלפו עלינו הרגעים בדממת השבתון של היער כאותו השרף החריף הזולף בעבי האילנות, ואפפה גם אותי איזו הרגשה מופלאה, למראה המשורר לכוד המראות. אותו רגע נצמדו לפתע שפתיו של טשרניחובסקי והתהלכנו מחרישים ושקועים כל אחד בהגיגי נפשו.

ומשני־דררו על אזנינו הדי הקול של הנהג שחיפש אותנו ביער, נתלכסן צל קל על פניו של טשרניחובסקי לאות שקשה לו להפרד מ"קסמי היער" ופלט בתנועת קלסה: הוי, הנשפים האלה... נתן גרינבלאט

במחיצתו

לאמתו, לא היתה לו כל מחיצה שהיא, געש המזג מזה ותמימות הפשטות מזה — לא נתנו לו ליצב את עצמו בדול ונפרש. הסערה הדהירתו אל מרחקים ואל אפקים, שהיו אך כבשוננו שלו, ולא חשש לבאחזים באדרת. פשטות ההליכות והתמימות הטובה סללו את דרך הקרבה אליה, במורא אהבה ולא במורא של מרות. אף אם היה נדון בכך להתקלסות של פקחים ומפוקחים, הוא משלו לא סר, את עצמותו ומהותו לא המיר, וזה סימנו של אילן גדול, ששרשיו איתנים ובדיו מוצקים, שניתן להתלות עליו. מי שהוא עצמו רופף, איכה ישמש אחיזה לאחרים? — היושב בהר, והפחד ילין עמו לרדת, תיהפך לו הפסגה הרמה ביותר למדור של גיהינום.

"פרנסוס" מהלך היה, ואל כל אשר פנה נראה רומן. אך לא היה זה רום גאה ומתיהר, שאין צלו מתבדר על החוסים בו. על כן מעולם לא היתה עוד טעות מבקרים גדולה כל כך, כבבואם להטיל בו גושפנקא של זהות. הוא היה למעלה מכל תחום, בשטח העליון של התחומים, אך לא מתוך לתחום שהוא.

לא אב ולא פטרון, אף לא העמיד תלמידים, אך הכל היו

המעשיה על הוזיר נור אֶדְדִין ואחיו שֶׁמֶס אֶדְדִין*

(קטע מאחת האגדות של אֶמֶל לֵילֵה וֵילֵה)

שניהם לדבר. ואחר אמר הגדול אל הצעיר: ברצון אללה נארש לנו נערות שתים ונבוא אליהן בלילה אחד וילוד תלדנה ביום אחד, ואם ירצה האל ואשתך תלד בן ואשתי תלד בת — והשאנום איש אל רעותו כי בני דוד הם. ויאמר נור אֶדְדִין: הוי אחי! כמה תקח מבני מוהר לבתך? ויען: לקוח אקח מבנך מוהר לבתי שלושת אלפים דינר ושלושה פרדסים ושלושה כפרים, כי לא יתכן שבני יתחתן בלעדילם.

כשמוע נור אֶדְדִין את הדברים האלה אמר: מה המוהר הזה אשר תדרוש מבני? הלא ידעת כי אחים אנחנו וכן גם — השבח לאללה! — וזירים במקום אחד וצריך היית לתת את בתך לבני כמתן בלי כל מוהר, כי הלא ידעת שלזכר יתרון על הנקבה זורעי זכר אשר לא כורעך. ויאמר שמש אֶדְדִין: אכן עשה תעשה אתי כדברי מי שאמר: "רצית לגרשו מעל פניך הרבה במחיר" ואתה עוד הגדלת עשה: העלה העלית את כבוד בנך מעלות רבות מעל פני בתי. אין זאת כי חסר לב ושכל אתה בהזכירך את ענין שותפותנו בוזרה בעוד שאני הכנסתיך לתוכה רק מתוך רחמים עליך ולמען תעזור לי ותעמוד לימיני. ועתה אמור מה שיעלה על לבך — ובאלוהים, כי לא אשיא את בתי לבנך ולו שקלת על ידי זהב כמשקל גופה.

ויהי בארץ מצרים שליט צדיק, טוב ומיטיב ולו וזיר נבון־עצה ויודע־דבר והוא נשיא בעמו. ולאיש שני בנים, כילדים תאומים, שם הבכור שמש אֶדְדִין ושם הצעיר נור אֶדְדִין. ויצטיין הצעיר בטובו וביפיו ועל בהם על אחיו ויצא שמעו בכל הארץ, כי לא היה בין כל בני הדור ההוא טוב ממנו. ורבים מאנשי הארץ באים אל מקום מושבו לראות את חין מראהו. ויהי לימים וימת אביהם ויתאבל עליו השליט ויבוא אל בניו ויקרבהו אליו ויענק להם מתנות ויאמר אליהם: "העלה העליתכם אל מעלת מקום אביכם". וישמחו הבנים וינשקו את עפר הארץ לפני השליט. והבנים עשו אבל על אביהם ירח תמים ואחרי כן החלו לכהן לפני השליט. וכל אחד מהם ישרת את השליט שבוע ימים, והיה ברצות השליט לצאת למסעיו ולוהו אחד מהם.

ובאחד הלילות אשר למחרתו עמד השליט לצאת לדרך — והתור תור הגדול — ישבו שני האחים וישוחחו איש עם רעהו. ויאמר הבכור: אחי! מה חפצתי שנכנס לחופה אני ואתה בלילה אחד. ויען הצעיר ויאמר: עשה כאשר עם לבך כי נאותי לכל מה שאמרת. ויאתו

* מתוך ספר העומר להופיע בהוצאת "גזית".